

Prof. zw. dr hab. Roman Hauser

Profesor zwyczajny w Katedrze Postępowania
Administracyjnego Wydziału Prawa i Administracji
Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza

NOWELIZACJA PRAWA O POSTĘPOWANIU PRZED SĄDAMI ADMINISTRACYJNYMI

Wchodząca w życie, z dniem 1.6.2017 r., ustawa nowelizująca postępowanie przed sądami administracyjnymi jest kolejnym etapem reformowania przepisów zmierzającym do usprawnienia procedury sądowoadministracyjnej.

Ustawą z 9.4.2015 r. o zmianie ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi wprowadzone zostały określone regulacje mające na celu przyspieszenie postępowania przed sądami administracyjnymi, jednakże szczegółowa analiza tych zagadnień doprowadziła do wniosku, że możliwe i w pełni oczekiwane jest wprowadzenie dalszych zmian, które umożliwią jeszcze szybsze uzyskanie finalnego rozstrzygnięcia w sprawie. Efektem prac analitycznych było m.in. opracowanie przez sędziów NSA, przedstawicieli nauki oraz wysokich rangą urzędników administracji państwowej „Raportu eksperckiego na temat reformy prawa o postępowaniu administracyjnym”. Zmiany wprowadzone ustawą z 9.3.2017 r. pozwolą usprawnić postępowanie administracyjne i sądowoadministracyjne oraz przyczynią się do bardziej partnerskiego podejścia administracji do obywateli przez wykorzystanie metod polubownego rozstrzygania sporów i koncyliacyjnego trybu załatwiania spraw (**mediacja, umowa administracyjna, przyjazna interpretacja przepisów, rozstrzyganie wątpliwości na korzyść strony, milczące załatwienie sprawy, dyrektywy wymiaru kar pieniężnych**). Nowelizacja ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi jest konsekwencją zmian w Kodeksie postępowania administracyjnego. Do najistotniejszych zaliczyć należy:

- Wprowadzenie nowego środka zaskarżenia, tj. sprzeciwu (art. 64a PPSA). Sprzeciw służyć będzie stronie niezadowolonej z decyzji wydanej na podstawie art. 138 § 2 KPA (tzw. decyzji kasatoryjnej). W art. 138§ 2a KPA wskazano, że jeśli organ pierwszej instancji w decyzji kasatoryjnej dokonał błędnej wykładni przepisów prawa, które mogą znaleźć zastosowanie w sprawie, organ odwoławczy powinien określić w decyzji wytyczne w zakresie wykładni przepisów prawa. Sformułowanie wytycznych ma na celu ograniczenie ryzyka ponownienia tych samych błędów przy ponownym rozpatrywaniu sprawy. Rozwiązanie to powinno przyczynić się do zmniejszenia ilości decyzji kasatoryjnych wydawanych przez organ odwoławczy mimo możliwości załatwienia sprawy merytorycznie. Przedmiotem rozstrzygnięcia będzie ocena tylko co do tego, czy organ orzekający kasatoryjnie miał podstawy do przekazania sprawy do ponownego rozpatrzenia. Uwzględniając sprzeciw, sąd uchyli decyzję kasatoryjną, a ponadto będzie mógł orzec z urzędu lub na wniosek strony grzywnę, o której mowa w art. 154 § 6 PPSA. Ustawa wskazuje również terminy rozpatrzenia sprzeciwu, co także powinno przyczynić się do usprawnienia postępowania przed sądem administracyjnym.
- Rozszerzenie możliwości orzekania przez sąd administracyjny w trybie uproszczonym (art. 119 pkt 5 PPSA) w przypadkach, w których decyzja została wydana w postępowaniu uproszczonym (sprawy dotyczące np. interesów tylko jednej strony, sprawy inicjowane wniesieniem podania na urzędowym formularzu).

- Likwidacja instytucji wezwania do usunięcia naruszenia prawa (art. 52 PPSA) ze względu na nieliczne pozytywne odpowiedzi organów na to wezwanie.
- Modyfikacja postępowania mediacyjnego w toku postępowania przed sądami administracyjnymi (art. 116 PPSA). Ustawa przewiduje wprowadzenie regulacji dotyczących osoby mediatora (uprawnienia, kompetencje, wynagrodzenie), poufności mediacji oraz sposobu zakończenia mediacji przed sądem. Z uwagi na niewielkie, na gruncie dotychczas obowiązujących przepisów, wykorzystanie instytucji mediacji, ustawodawca zakłada stosowanie tej instytucji procesowej w większej ilości spraw.

USPRAWNIENIE POSTĘPOWANIA W SPRAWACH ADMINISTRACYJNYCH

Należy oczekiwać, że ustawa stanowiąca część przygotowanego przez Ministerstwo Rozwoju pakietu „100 zmian dla firm – Pakiet ułatwień dla przedsiębiorców”, pozwoli usprawnić postępowania w sprawach administracyjnych (zarówno prowadzonych przez organ, jak i przez sąd) i skrócić czas ich trwania oraz przyczyni się do bardziej partnerskiego podejścia administracji do Obywateli.